

Familien Kielland-Brandt

Lille website med billeder

Enevold Randulff. Titelblad i bog om bønner, 1649.

Domprovst

Enevold Nicolai Randulff
(1597-1666)

og

Bente Rasmusdatter Muus
(1598-1673)

7 x tip

Randulff-signet med to ulve, der strækker sig efter hver sin fugl. Med 5-takket krone. Signeten tilhørte kaptajn Niels Brønlund Randulff, forlist med sit skib, Samson, i 1786. Fra Norsk Forlishistorisk Forening.

Se mere

[Forside](#)
[Efternavneliste](#)
[Sideindex](#)
[Ukendte fotografier](#)
 Anetavle 1 : 1964 - 1603
 Anetavle 2: 1703-1549

BEGYND HER og klik dig gennem generationerne, der dukker op efterhånden:

Jørgen Andreas Bull
(1703-1764) og
 Dorothea Catharina
 Wandal Randulff Bull
(1716-1763)

Johan
 Randulff
 (1681-1735)
 og
 Magdalene
 Margrethe
 Nielsdatter
 Smed
 (1692-1720)

A
 Hei
 Bul
 17
 B
 Rasm
 R
 (16

Niels
 Enevoldsen
 Randulff
 (1630-1711)
 og Dorothea
 Catharina
 Wandall
 Randulff
 (1660-1707)

Niels Smed
 (1655-1716)
 og
 Magdalene
 Fleischer
 (f. ca. 1660)

Enevold
 Randulff
 (1597-1666)
 og Bente
 Rasmusdatter
 Muus
 (1598-1673)

Gregorius
 Fleischer
 (1645-1715)
 og
 Rebekka
 Friis
 (d. 1682)
 m. familie

Esajas
 Fleischer
 (1586-1663)
 og Maren
 Hansdatter
 (1605-75)
 m. familie

Enevold Randulff, født i Haderslev, siges at være søn af Christian IV.
 Han blev lærer for kongens børn og domprovst i Roskilde.

Enevold Randulff kom til verden i Haderslev den 15. februar 1597. Skønt han havde en officiel far, Niels Jespersen Randulff (1550 - ca. 1596), siges han at være søn af kong Christian IV og en pige fra Haderslev.

Norsk Forlishistorisk Forening, der kunne fremvise Randulff-signeten (ovenfor t.h.), bjerget ved en marinarkæologisk ekspedition 1989, fortæller om baggrunden for det usædvanlige motiv på signeten:

Historien har sit udspring i året 1595 (burde være: 1596) og kong Christian IV. Historien kan fortælle, at kong Christian IV under en jagttur i Haderslevs skove stødte på en meget smuk, ung pige. Om han brugte trusler eller overtalelse skal være usagt, men resultatet blev, at hun blev med barn. Kongen befalede, at hvis det blev en dreng, skulle han hedde Enevold og desuden Randulff. Det sidste, fordi han som en ulv havde ranet pigens uskyld. Lige siden denne hændelse har Randulff-slægten båret ulve i sit våben. Fuglene repræsenterer pigens uskyld, og den femtakkede krone den kongelige herkomst.

Dansk Biografisk Leksikon (v/ C.F. Bricka 1887-1905) nævner også rygtet om kongen som far til Enevold Randulff. Hvor oplysningen kommer fra, står hen i det uvisse. Kongen havde sin faste gang på slottet Haderslevhus, hvor han i 1597 blev viet til Anna Cathrine af Brandenburg (hér, fordi der var udbrudt pest i hovedstaden), og hans søn Frederik (III) fødtes her i 1609. Senere benyttede Christian IV Haderslevhus til romantiske møder med Kirksten Munk. At kongen opholdt sig i Haderslev i forsommeren 1596, er derfor slet ikke usandsynligt.

Enevold Randulff havde en officiel far, Niels Jespersen Randulff, født ca. 1550 i Haderslev, død omkring tidspunktet for Enevolds fødsel. Niels Jespersens familie kan følges flere generationer tilbage. Enevolds mor er ukendt. Om Enevolds opvækst vides intet, udover at han fik muligheden for at studere teologi.

At Christian IV havde øje for Enevold Randulff ses bl.a. af, at han som ung, teologisk kandidat i 1619 blev antaget som lærer for den 10årige prins Frederik (III) og senere var ledsager for prinsen på hans store dannelsesrejse i udlandet. I 1623 blev Enevold udnævnt til lærer for kongens og Kirsten Munks børn. Kongen var så tilfreds med ham, at han i 1627 blev udnævnt til sognepræst (senere domprovst) ved Domkirken i Roskilde.

Københavns Slot på Slotsholmen, 1698. Billede fra Wikipedia.

Enevold blev gift d. 6. januar 1628 på Københavns Slot (forgænger for Christiansborg Slot på Slotsholmen) med **Bente Rasmusdatter Muus**, født ca. 1598, død 16. juli 1673. Hun var datter af gårdmand Rasmus Nielsen Muus (f. ca. 1570 på Fyn, død 1627 i Ringsaker, Norge) og en ukendt mor. Det har sandsynligvis været en gunstbevisning fra kongen, at de unge kunne blive viet på slottet.

Christian IV, formodet far til Enevold Randulff. Malet 1627 af D. Bailly. Foto: KKB, Rosenborg Slot, 2013.

Se oversigten:

Anetavle 2: 1703-1549

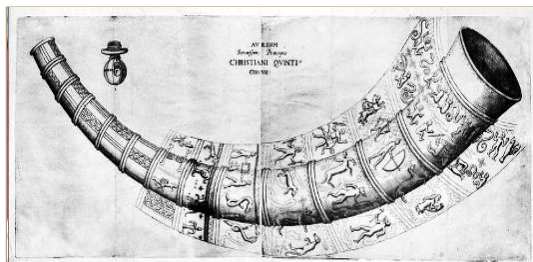
Et sted er det nævnt, at Enevold lignede Christian som "snydt ud af næsen på ham", men det har jeg ikke kunnet finde igen! Det er også bare "von hören sagen"...

Kilder:
 Website af Jan og Arnulf Stromnes.
 Website af Finn Holbek.
 Dansk Biografisk Leksikon.
 Google Books.
 Nationalmuseet.

Det siges om Enevold Randulff, at han "stod i stor anseelse, ikke blot i Domkapitlet, hvis senior han var, men også blandt

rigets magnater formedlest sin lærdom og ypperlige åndsgaver". Forfatter, historiker Vilhelm Bang, der har skrevet om Enevold Randulff til Dansk Biografisk Lexikon (1888), mener, at denne berømmelse må skyldes hans personlige fremtræden og veltalenhed, for hans videnskabelige afhandlinger kan det ikke skyldes! Af hans værker kan nævnes et indlæg fra 1651 i debatten om ugedagen for Kristi korsfæstelse (!) og om solformørkelsen 1654, hvilket åbenbart ikke forekommer imponerende. Enevold Randulff har dog skrevet andre værker. Øverst på denne side ses det smukke titelblad til en af udgivelserne om bønner, en anden bog, også om eller med bønner, ses til højre.

Enevold Randulff blev to gange tilbudt bispestolen i Bergen af kongen, men takkede nej p. gr. af sit dårlige helbred og sin høje alder. Enevold Randulff bad kongen, om ikke hans søn, Niels Randulff, måtte få bispeembedet i stedet, og sådan skete det. Læs mere om sønnen Niels Randulff [her](#).

Ole Worms tegning af guldhornet 1641. Oplysninger og tegning fra Nationalmuseet.

Da det lange (det første) guldhorn blev fundet i 1639, fik de lærde straks travlt med at tolke hornets inskriptioner, og Ole Worm skrev således bogen 'De aureo cornu' i 1641. Worms værk var i 1644 nået så langt ud i verden som til Italien, Rusland og Tyskland. Også Enevold Randulff gav sit besyv med i udlægningen af symbolerne på guldhornet, og i 1644 kom han med en kristelig tolkning. En anden forfader, biskop Peder Winstrup i Skåne (dengang dansk), gav hornet en krigerisk tolkning under indtryk af det svenske angreb på Jylland i 1643. Et yderst spændende emne for de lærde, der faktisk ikke rigtig kunne tyde figurerne på den smukke oldsag.

Bog, skrevet af Enevold Randulff i 1641. Bogen er 'Echo Spiritus Tualis', hvilket vistnok betyder (??) "Her er de åndelige ritualer".

Søskende til Enevold Randulff

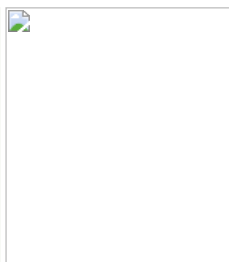
- Anniche Randulff, gift med lagmanden i Frederiksstad, Norge, Hans Niel Ferslew.
- Marie Randulff.

Børn af Enevold Randulff og Bente Rasmusdatter Muus:

- Bente Randulff, f. 1629, død 16. nov. 1699. Gift med Peder Schwendu, dernæst med Johannes Ebeling, (død 22. marts 1696).
- **Niels Enevoldsen Randulff, biskop i Bergen, f. 20. aug. 1630 - 14. maj 1711.** 6 x tipoldefar.
- Rasmus Enevoldsen Randulff, f. 24. juni 1632, død 1671. Gift med Magdalene Evertsdatter Wildfang. Se billeder nedenfor.
- Ellen Randulff, f. 2. nov. 1635, gift 1654 med Iver Eilersen Schøller (1618-58), Roskilde. Dernæst gift med Eskild Lauridsen Dalhus, d. 1688. Død 1705.
- Anna Randulff, f. 28. juni 1639

Flere af oplysningerne er nye i bogen "Silhuetter af en Slægt".

Navnet RANDULFF staves også Randulf eller Randulph

To brødre, fra venstre: **Niels Enevoldsen Randulff (1630-1711), biskop i Bergen** og Rasmus Enevoldsen Randulff (1632-1671), malet 1663. Ansat i Århus Stift (Horsens Latinskole) 1660-69. Landsdommer på Lolland-Falster. Til højre hans hustru, Magdalene Wildfang. Fotografi af maleri, Det Kgl. Bibliotek. Malerier fra Horsens Latinskoles portrætsamling.

Roskilde Domkirke, centrum Enevold Randulffs arbejdsliv i stedet, hvor han er begravet. Foto: KKB.

Enevold Randulff døde i Roskilde den 30. april 1666 og blev begravet tæt ved alteret i Roskilde Domkirke den 11. maj 1666.

Gravstenen i Roskilde Domkirke tæt foran alteret. Navnene er latiniserede således: Mag(ister) Enevoldus Randulff et Benedicta Eras mi Fil. Dvs. at Bente blev til det lidt mere noble Benedicta og Rasmusdatter blev til Erasmi filia (forkortet).

[Til toppen af siden](#)

[Til forsiden](#)

Denne side er oprettet 20. januar 2014

Domkirkens indre, gravstenen. Enevolds arbejdsplads. Fotos. KKB.